№ 141. Czwartek dnia 21 Sierpnia 1919 r. u. Rok I.

Kurjer Częstochowski

PRENUMERATA MIEJSCOWA WYNOSI miesięcznie 4.00 mk. z odnoszeniem 4.50, poczta 5.00
Adres Redakcji i Administracji
CZĘSTOCHOWA, ul. P. MARJI 41. TELEFON № 4.

Redakcja przyjmuje interesantów codziennie od godziny 10—3 po południu.
Nadesłanych rękopisów, z wyjątkiem zastrzeżonych, Redakcja nie zwraca.
Cena numeru pojedyńczego 30 fen.

Walki z bolszewikami.

WARSZAWA. 18.8 Najświeższy komunikat Sztabu Generalnego donosi:

Front Litewsko-Białoruski.

Oddziały nasze ścigając nieprzyjaciela osiągnęły linję Berezyny. Od jeziora Pielik do miasteczka Berezyny na zachód od którego toczy się walka.

Na przyczółku mostowym Borysowa walki trwają. Na południo-zachód od miasteczka Berezyny wojska nasze zajęły Boguszewicze, Reczki

Na odcinku północnym nieprzyjaciel opuścił linję rzeczki Łuczajki i cofa się na wschód. Na odcinku Łuninca bolszewicy wycofali się za Słucz, zerwawszy most kolejowy.

Front wołyński.

Na Wołyniu ożywiona działalność patroli wywiadowczych na przedpolu świeżo osiągniętych przez nas linji.

Na reszcie frontu spokój.

W z. Szefa Sztabu Generalnego
HALLER, pułkownik

Niektórzy kupcy ostemplowanie cennikkw przez Oddział Urzędu Walki z lichwą i spekulacją tłómaczą jako zatwierdzenie oznaczonych w cennikach cen.

Oddział niniejszym najkategoryczniej oświadcza, że odobne tłómaczenie jest nieprawidłowem i ma na celu wyzysk publiczności.

Cenniki były stemplowane jedynie jake poświadczenie złożenia takowych w Urzędzie w celu knntroli. **Ceny** wystawione w cennikach **nie były** przez Urząd **ani rozpatrywane ani akceptowane.**

Oddział prosi kupujących w razie powoływania się kupców na cenę w cennikach jako zatwierdzony przez Oddział zawiadamia ten ostatni dla ukarania winnnych,

Osiągnęliśmy linję Berezyny.

MINSK—Dnia 18 bm. w nocy kompanje szturmowe 2 dywizji legjonów po przełamaniu zaciętego oporu nieprzyjaciela na przyczółku mostowym Borysowa osiągnęły linje Berezyny naprzeciwko tego miasta. Zdobyto tu 4 karabiny maszynowe i jeńców. Nieprzyjaciel poniósł ciężkie straty w zabitych, wśród których znajduje się wielu chińczyków.—Patrole nasze były w samem mieście i stwierdziły cofanie się nieprzyjaciela w popłochu. W ten sposób 2 dywizja legjonów na całej przestrzeni swego odcinka stoi już nad Berezyną.

Interwencja koalicji.

WARSZAWA—Onegdaj, wtorek 4.30 rano, komisja koalicyjna pod przewodnictwem amerykańskiego gen Goodyera wyjechała specjalnym pociągiem z Wiednia do Katowic, celem przedsięwzięcia środków zmierzających do uspokojenia wybuchłych na Śląsku Cieszyńskim zaburzeń.

Dalsze walki z Prusakami.

Zdobycze polaków. — Wiele zabitych i rannych. — Posiłki niemieckie. — Mordowanie polaków i wywożenie do Prus.

(Od spec. koresp.)

Wczoraj wieczorem otrzymaliśmy pocieszające wieści, mianowicie, że cały niemal okręg przemysłowy G. Śląska znajduje się w rękach polskich.

Szopienice, Mysłowice, Bytom, Pszczyna wszystkie te miasta zajęli polacy.

W jednych tylko Katowicach walki trwały jeszcze wieczorem, ale zwycięstwo chyliło się na stronę polską.

Przyczynili się do tego głównie, ślązacy, którzy byli schronili się do nas przed prześladowaniem niemców, a wczoraj ruszyli tłumnie na pomoc swym braciom.

W Pszczynie komenda niemiecka wiedziała o planowym rozbrajaniu wojska i zaaresztowała 45 polaków. Dwuch, uciekając zraniło 2 żołnierzy niemieckich, mimo to ucieczka się nie powiodła.

W Gołczakowicach atak polaków na oddział wojska odparto.

Dziś w nocy około godziny pierwszej polacy na G. Śląsku przystąpili do rozbrajania hulających band grenzschutzu na pograniczu b. Królestwa.

Walki toczyły się obok wszystkich niemal przejść i mostów.

Początkowo polacy byli górą; pewna część band niemieckich chciała ratować się ucieczką na naszą stronę, ale ich nie wpuszczono.

Wkrótce jednak niemcom przybyły posiłki i sytuacja zmieniła się na korzyść niemców.

W powiecie katowickim polacy rozbroili bandytów niemieckich i utrzymali w swych rękach następujące miejscowości: Nowy Bieżyń, Chełm, Nikisz, Kiszowiec, Janów miejski i wiejski.

Powiat bytomski cały niemal jest w rękach polskich, a właściwie był wczoraj, gdyż każda chwila może przynieść zmianę, tymbardziej, że niemcy otrzymują posiłki w ludziach i amunicji bezustanku, polaków zaś nie przybywa, a amunicji nigdy nie mieli zawiele.

Część powiatu pszczyńskiego i rybnickiego w dniu wczorajszym była w naszych rękach, pomimo przechwałek niemieckich, iż polaków pokonali.

Nie znany nam jest los zachodniej części powiatu katowickiego, odciętego całkowicie od reszty powiatu przez zbójeckie bandy grenzschutzu.

Przybywający do Sosnowca powstańcy śląscy, którzy odcięci od swych oddziałów przez bandy zbirów niemieckich u nas szukają schronienia, opowiadają, że w miejscowościach, zajętych przez niemców dzieją się rzeczy straszne.

Bandy żołnierzy po 25 w oddziele chodzą od domu do domu i zabierają mieszkańców, nad którymi znęcają się w sposób okropny.

Bicie do utraty przytomności jest stosowane względem każdego podejrzanego, mordowanie zaś i rozstrzeliwanie odbywa się na poczekaniu bez sądu!

———

Europo, któraś rzekomo prowadziła walkę w imię świętych ideałów wolności zwróć swoje oczy na te nieszczęsną krainę, która spływa łzami i krwią!

Europo, któraś chciała, by sam lud wyraził swą wolę, do kogo chce należeć — czy nie słyszysz i nie widzisz krwawego plebiscytu, który zarządziła rozpacz uciemiężonych, zanim ty pierwszy krok uczyniłaś, by dać możność ujawnienia się woli ludu!

Dotychczas przybyło na Górny Śląsk około 5 brygad wojsk ściągniętych z okolic nie objętych buntem.

W brygadach tych znajdują się kolumny ogniowe i wybuchowe („brenn — und sprengkolonnen").

Rekwizycja zboża na całym świecie.

Celem sprawiedliwego rozdziału między wszystkie narody.

LWÓW—Pobyt Hoovera we Lwowie przemienił się w ogromną manifestację na cześć komisarza żywnościowego Ameryki.

Zarząd miasta nadał Hooverowi obywatelstwo honorowe, oceniając jego wielkie zasługi, które dla Lwowa położył.

Podczas przyjęcia w kasynie narodowem Hoover odpowiadając na przemówienia ks. Andrzeja Lubomirskiego oświadczył, że jednym z głównych celów jego przyjazdu do Polski, była chęć uprzedzenia kraju polskiogo o tem, ze tworzy się międzynarodowa komisja, której zadaniem jest zajęcie zboża całego świata i rozdział następnie tego zboża między wszystkie narody według pewnego i sprawiedliwego klucza.

Polska będzie reprezentowana w tej komisji międzynarodowej.

Drugim celem była chęć zwrócenia uwagi rządu polskiego na konieczność nadzwyczajnych zarządzeń wewnątrz kraju, którebу umożliwiały przetrwanie krytycznego czasu.

W czasie przyjęcia delegacji robotniczej pod przewodnictwem posła Hausnera. Hoover oświadczył, że naród amerykański i robotnicy oddali wielką usługę klasie robotniczej Polski i to oni nauczyli ją i chcą ją jeszcze w obecnej chwili nauczyć i przypomnieć jak należy przetrwać do czasu, gdy tutejsi mieszkańcy będą mogli sami odziać się i wyżywić.

W czasie przyjęcia reprezentantów prasy u Hoovera, Hoover zaznaczył, że Belgja i Polska to są dwa wyrazy pod wpływem których naród amerykański gotów jest do ustępstw i pomocy.

Polskę czekają wielkie zadania.

Najbliższe dwa lata będą ciężką próbą, zwłaszcza pod względem aprowizacji. W każdym razie spodziewa się, że mimo ciężkich warunków wewnętrznych i w czasie budowy państwa polskiego, państwo to przetrwa te krytyczne czasy i wyjdzie z tego zwycięsko.

— Wierzę w szczęśliwą gwiazdę Polski—powiedział Hoover.

Nowy rząd w Rosji.

HAGA — W Rewlu utworzył się północno-zachodni rząd rosyjski. Głową tego rządu jest gen. Judenicz, prez. min. Ljenczow, min. wojny Suworow, min. spraw wewn. Aleksandrow, ministrem żywności Maktianu.

Do ukonstytuowania się tego rządu przyczynił się angielski wojskowy pełnomocnik Marsh.

Objęcie Suwalszczyzny przez Polskę.

GRAJEWO — W dniu wczorajszym wyjechała do Suwałk wojskowa komisja polska dla omówienia z delegacją niemiecką sposobu objęcia tego obszaru przez państwo polskie.

Przyłączenie formalne Suwalszczyzny nastąpi niewątpliwie w ciągu bieżącego tygodnia.

Przywrócenie Romanowych na tron.

LONDYN—Daily Telegraph donosi z Moskwy, że wojska rosyjskie na Syberji ofiarowały koronę carską Kuropatkinowi który jednak odmówił jej przyjęcia.

Wobec tego korona ma być ofiarowana ks. Romanowi, pochodzącemu z linji Romanowych.

Strejk górników w Zagłębiu Dąbrowskiem.

35 tys. górników porzuciło pracę.

SOSNOWIEC—Wczoraj rozpoczął się generalny strejk górników Zagłębia Dąbrowskiego. Stanęły wszystkie kopalnie, zatrudniające około 35 tysięcy robotników. Strejk ma charakter ekonomiczny. Żądania obejmują podwyżkę płacy (minimum) od 11—22 mk. dla różnych kategorji robotników, uznanie komitetów kopalnianych, uwolnienia aresztowanych za ruch robotniczy, mieszkania, aprowizacji, kasy chorych i tp.

Strejk, wywołany w momencie jak najbardziej krytycznym dla państwa jest prawdziwem nieszczęściem narodowem, którego straszne skutki odczuje ludność zwłaszcza w zimie.

ś. † p.

JANINA BONN

uczenica VII ej klasy gimn. p. Buszówny

Opatrzona św. Sakramentami po ciężkich cierpieniach zmarła dnia 19 sierpnia. Wyprowadzenie drogich nam szczątków z domu żałoby przy ul. Kilińskiego 23 na cmentarz parafjalny nastąpi dnia 21 sierpnia o godz 4 po poł o czem zawiadamiają życzliwych i znajomych pogrążeniu w nieutulonym żalu

Matka, brat i siostra

TELEGRAMY

Rozruchy drożyźniane w Paryżu.

PARYŻ — W Paryżu w hallach pawilon ryb, mięsa i owoców został splądrowany przez tłum, oburzony na paskarstwo rzeźników i im podobnych. — Dowóz tych produktów jest ogromny a handlarze, łaknący ogromnych zysków, nie dopuszczają do obniżenia cen.

Prasa wzywa rząd do naznaczenia cen maksymalnych i wskazuje na to, iż rząd powinien naznaczyć przedewszystkiem ceny na mleko, które w pełni sezonu jest 6 razy droższe, niż było przed wojną.

Nowy gabinet w Serbji.

PRAGA — Czeskie biuro prasowe donosi z Belgradu:

Nowy gabinet składa się z demokratów i socjalistów. Prezydentem ministrów jest Ljubo Dawidowicz, ministrem spraw zagranicznych Trumbicz, wewn. Pribiczewicz. Socjalni demokraci otrzymali 4 teki. Gen. Radicz jako nie należący do żadnej partji, otrzymał tekę wojny.

Gorkij żyje.

WIEDEŃ — „Telegraphen Compagnie" donosi z Kopenhagi, że terorysta Proper aresztował Gorkija i jego żonę w Moskwie. Gorkij żyje.

Wobec zdobycia Mińska.

WARSZAWA — Wódz armji frontu lit.-białoruskiego gen. Szeptycki otrzymał po wzięciu Mińska między in. następujące depesze z Warszawy:

„Panie generale! Do głębi duszy przejęci radosną wieścią o wyzwoleniu Mińska przez waleczne wojska, działające pod dowództwem pana generała składamy mu i Jego bohaterskim wojskom wyrazy serdecznej wdzięczności i szczerego uznania.

Komitet obrony kresów wschodnich

prezes Wasilewski.

Rady narodowe polskie Białorusi i Inflant w głębokiej wdzięczności z powodu zwycięstwa nad wrogiem, uwieńczonego zajęciem Mińska, składają Ci, panie, generale, doświadczonemu wodzowi niezwyciężonegonego żołnierza polskiego serdeczne i gorące powinszowanie.

Na frontach rosyjskich.

I. Armja Denikina.

Największy ruch panował w tym czasie na obu skrzydłach armji ochotniczej.

Przedewszystkiem nie udały się bolszewikom próby zdobycia Ekaterynosławia. Zostali oni tu odrzuceni o 70 kilometrów na zachód. Dalej na północ lewe skrzydło armji ochotniczej zajęło Kobelaki (między Połtawą i Krzemieńczugiem) i przesunęło się na północ w kierunku kolei Kijowsko—Kurskiej z linji Połtawa — Koczubejówka — Bogodychowka na linję Gogolewo — Achtyrka, czyli o jakieś 75 kilometrów.

W centrum frontu — żadnych znaczniejszych zmian. Walka w dalszym ciągu toczy się na linji kolejowej Liski — Borisoglebsk. Ta ostatnia stacja jest w dalszym ciągu w ręku bolszewików, którzy twierdzą, że posunęli się w tem miejscu dalej na południe, natomiast na zachód od tej stacji stanął Denikin zajął Nowochopiersk i posunął się dalej na północ w kierunku st. Griazi.

Na prawem skrzydle po zdobyciu Kamyszyna i Nikołajewska nad Wołgą armji ochotniczej udało się osiągnąć związek z kozakami uralskimi, operującymi na lewym brzegu Wołgi i stanowiącymi obecnie ogniwo łączności pomiędzy Denikinem a Kołczakiem.

Na północny zachód od Kamyszyna Denikin posuwał się na północny zachód w kierunku Bałaszowa i doszedł do stacji Krasnyj Jar oraz Ilmeń (100 wiorst na północny zachód od Kamyszyna).

Natomiast bolszewikom udało się zdobyć Władimirówkę na Wołdze na skrajnem prawem skrzydle a właściwie na tyłach prawego skrzydła armji ochotniczej. Zdobycz ta jednak leży po drugiej stronie Wołgi (na lewym brzegu).

II. Armja Kołczaka.

W pierwszych dniach b. m. cofająca się armja Kołczaka zatrzymała się i rozpoczęła kontrofenzywę na północny-zachód od Czelabińska. Komunikat bolszewicki z dnia 6-go b. m. donosi, że bitwa pod Czelabińskiem trwała przez pięć dni i że armja Kołczaka „zmuszona została przejść do defenzywy, przyczem bolszewicy zdobyli 100 lokomotyw 2000 wagonów i 1000 jeńców.

III. Na froncie północnym.

Front północny rozciąga się od Jeziora Onegi na Zachodzie do Archangielska na Wschodzie. W centrum na brzegu Białego Morza znajduje się miasto tejże nazwy co jezioro. Dzięki powstaniu, jakie wybuchło w bataljonach utworzonych przez anglików z jeńców bolszewików, miasto Onega zostało zajęte przez bolszewików i Sekcja Zachodnia frontu odcięta od Wschodnie.

Pomimo to 4-go b. m. Anglicy rozpoczęli ofenzywę na brzegach Oneskiego jeziora i zmusili bolszewików do cofnięcia się daleko na południe na brzegu zachodnim, zaś na brzegu wschodnim gen. Mtynard zaatakował bolszewików pod Powsinem i zmusił ich do cofnięcia się o 70 kilometrów na południe.

Na samym zaś jeziorze zaatakowana przez flotylę powietrzną angielską eskadra bolszewicka straciła jeden statek i cofnęła się w najdalszy kąt zachodni Oneskiego jeziora, do Petrozawodzka. (Od Pietrozawodzka do Petersburga (o linji powietrznej około 300 wiorst).

W tym samym czasie monitory angielskie skierowały się do zatoki Ukszta na Białem morzu, gdzie leży miasto Onega, zajęte przez bolszewików i po 11 godzinnem ostrzeliwaniu zmusiły oddziały bolszewickie do opuszczenia portu i miasta.

IV. Armja Judenicza.

O armji Judenicza, operującej na zachód i południowy zachód od Piotrogrodu mieliśmy w tym czasie bardzo skąpe wiadomości. Wiemy tylko, że bolszewicy bezskutecznie kusili się o odebranie Pskowa i musieli się ponownie cofnąć na południe.

Natomiast grupa wojsk, zdążających ku Petersburgowi brzegiem zatoki fińskiej po bitwie pod Jamburgiem musiała się cofnąć na zachód ku Narwie i na tych pozycjach odpiera dalsze ataki bolszewickie. Od Narwy do Petersburga około 100 kilom. w linji powietrznej.

—(o)—

Jak wydędzali Slązacy Prusaków ze Śląska.

(Koresp. wł. „Kur. Częstochochowsk.")

Ludność polska Górnego Śląska, doprowadzona postępowaniem niemców do rozpaczy, chwyciła za broń w przekonaniu, że tylko o własnych siłach może się pozbyć niemców. Chwyciła się ostatnich środków, by jarzmo niemieckie zrzucić. Osattnie powody, które wywołały powstanie ludności na Górnym Śląsku, są następujące:

Dnia 16 b. m. robotnicy na kopalni mysłowickiej przybyli po zapłatę. Żołnierze niemieccy kazali im po 10 wstępować na teren kopalni. Na protest robotników, że zachowują się przecież spokojnie i wojsko im takich rozkazów dawać nie może, niemcy zaczęli strzelać do robotników z kulomiotów.

Zabito 7 robotników, 2 kobiety i 1 chłopaka.

W sobotę strzelali żołnierze niemieccy w Załężu bez żadnego powodu do okien mieszkań, tudzież do spokojnie idących po ulicach ludzi. Zabito 1 robotnika.

Ze Starego Bierunia chcieli niemcy wywieźć wikarjusza polaka, na co ludność okolic Bierunia w nocy z soboty na niedzielę zaczęła rozbrajać żołnierzy niemieckich. W kilku miejscach też udało się robotnikom niemców rozbroić.

Pod Tychami rozproszyło wojsko niemieckie powstańców.

W Mysłowicach ludność polska rozpoczęła około g. 8 wieczór rozbrajać żołnierzy niemieckich. Wojsko niemieckie otoczyło powstańców, aresztując masami i katując bezlitośnie. Kilku aresztowanych już odwieziono wprost do szpitala. Nad jednym robotnikiem znęcało się aż 9 żołnierzy niemieckich w sposób bezlitosny.

W Bogucicach stłumiono powstanie, strzelając do powstańców ze wszystkich stron. Obecnie dokonują wojska niemieckie masowych aresztowań. Ktokolwiek z Polaków się nawinie w Bogucicach, Zawadziu i Małej Dąbrówce, zostaje aresztowany.

W Brzozowicach i Kamiennej rozbroiła ludność patrol niemiecki. Reszty załogi nie rozbrojono wskutek obrzucenia powstańców granatami ręcznymi z drugiego piętra, dokąd się Niemcy skryli.

W Bytomiu zaczęła ludność rozbrajać Niemców około godz. 4, lecz już około godz. 7 przybyło wojsko niemieckie z Gliwic i okolicy i powstanie stłumiło. Niemcy dokonują masowych aresztowań ludności polskiej, przyczem znęcanie się przekracza wszelkie granice.

W Szopienicach pobił żołnierz niemiecki chłopaka Seweryna, ponieważ roznosił polską gazetę ludową. Wczoraj chcieli niemcy aresztować 2-ch polaków, na co ludność polska zareagowała odbiciem aresztowanych i próbą rozbrajania wojska.

W Kotłowicach w nocy z soboty na niedzielę chciano aresztować ks. proboszcza Lecha. W obronie tegoż stanęła ludność polska i stawiła wojsku zbrojny opór. Opór ludności przełamano, przyczem niemcy postępują z aresztowanymi z całą brutalnością. Dwóch jest ludzi zabitych.

Nie ulega wątpliwości, że niemcy swą systematyczną prowokacją i prześladowaniem ludności polskiej wyprowadzili ją z równowagi i celowo wywołali zamieszki, aby pod pozorem tłumienia rozruchów wywieźć jak najwięcej polaków i steroryzować ludność polską na czas przed plebiscytem.

Cierpliwość robotnika polskiego wyczerpała się do cna.

„Zawiodły go nadzieje na szybką pomoc Polski, zawiodły nadzieje na własnych posłów, którzy nam obiecywali szybkie połączenie z Macierzą—Polską.

„Przebrała się miara cierpień naszych.

„Plugawy krzyżak, przy pomocy siepaczy z „Grentzschutzu" katuje, więzi i męczy wszelkiemi sposobami patrjotów polskich.

„A z drugiej strony, z uszczerbkiem dla całego państwa niemieckiego, w którem panuje głód i brak wszystkiego, zwozi na G. Śląsk zboże, słoninę i ziemniaki i obdarza nas tem obficie za tani grosz, w tem przekonaniu, że wyrzekniemy się swej polskości i zaprzedamy siebie, dzieci i wnuki nasze w niewolę krzyżacką za misę soczewicy!

„Myśleliśmy, że przyjdzie ententa i zmieni się ciężka nasza dola. Ale i tu zwłoka z dnia na dzień, z miesiąca na miesiąc. Dłużej czekać nie chcemy i nie możemy.

„Idzie hasło od fabryki do fabryki, od kopalni do kopalni przez wsi i miasta „Czas na nas!"

„Więc rzucamy pracę i pokażemy światu całemu moc naszą. Dziś nie chcemy już ani niemca, ani nikogo, bo chcemy być razem z Polską, z nią cierpieć i z nią pracować.

„Europa potrzebuje węgla — my wiemy o tem i to jest naszą siłą. Ani jednej tonny nie wyprodukujemy, dopóki żądanie nasze spełnione nie będzie.

„To będzie nasz plebiscyt!

„To będzjie nasza odpowiedź światu i plugawemu krzyżactwu".

Komentarze zbyteczne.

„Trumny do wynajęcia."

Ogromna śmiertelność ludności w Moskwie przy jednoczesnem zupełnem rozprężeniu całego aparatu gospodarczego wywołała w Moskwie jeszcze jeden kryzys... kryzys pogrzebowy.

Obywatel Rosji bolszewickiej musi wystawać w ogonku, nawet chcąc przedostać się na .., tamten świat.

„Warsz. Riecz" tak opisuje ten nowy kryzys:

„Przedewszystkiem niema trumien.

„Niema trumien" mówi mieszkaniec Moskwy tym samym głosem jak się mówi: „niema chleba, niema kartofli."

Dla komunistów trumny są. Im też wszyscy zazdroszczą.

W Chinach odgrodzonych murem chińskim od całego świata panuje dziwny obyczaj. Na dowód szczególnej miłości, przyjacielowi darowuje się trumnę. Podobny też zwyczaj wkrótce zapewne zapanuje i w Rosji.

W krainie klasycznej walki z kontrrewolucją i spekulacją zapanował nowy sposób spekulacji.

„Trumny do wynajęcia".

Czyśmy myśleli kiedy, że nastanie czas kiedy zamiast fraków, lub fortepianów wynajmować będziemy trumny?

Trumnę wynajmuje się na pewien czas. Po wykorzystaniu trumna wraca. Dnia następnego — czasem tegoż dnia— z trumny korzysta już drugi „klijent".

Warunki wynajęcia zmieniają się. Tworzy się pasek.

Dzisiaj pogrzeb jednej osoby „z trumną" kosztuje w Moskwie 4—5000 rb. Wynajęcie zaś trumny kosztuje tylko paręset rubli.

Tych co nie mają pieniędzy, grzebie się hurtem. Składa się na wozie po 10—15 nieboszczyków, owija się w brezent i w wspólnym dole, bez ubrania i butów niezamożni obywatele Moskwy znajdą ostatni przytułek.

Dla człowieka żądnego silnych wrażeń warto się przejechać na cmentarz moskiewski.

Tam wre życie. Kopią doły, wyładowują wozy ciężarowe z nieboszczykami, układają trupy. Ludzie pracują poważnie i prędko.

A u wrót cmentarza stoi ogonek nieboszczyków.

Ostatni ogonek!"

Cudowne wyzdrowienie.

Przed kilku dniami było rozstrząsane na zebraniu lekarzy w Londynie cudowne uzdrowienie pewnego angielskiego artylerzysty, który pod Ypern przed dwoma laty został w czasie bitwy sparaliżowany i stracił pamięć. Żołnierz nie mógł sobie zupełnie przypomnieć, jakie okoliczności wyprzedziły chwilę nim on został tknięty paraliżem.

Pewien lekarz rozpoczął go leczyć hypnotyzmem i w czasie swych czynności zażądał od owego żołnierza, by mu przedstawił swoje przeżycia pod Ypern, na co rzeczywiście żołnierz zaczął opowiadać. w jaki sposób zdarzył się ów wypadek. Pokazało się, iż trwał on ciągle wskutek przestrachu w silnym podrażnieniu umysłu.

Po przebudzeniu ustało również drżenie ramienia. które przedtem było nadzwyczaj silne i wcale już się potem nie powtórzyło. Obecnie może on w każdej chwili opowiadać o swym wypadku pod Ypern, powróciła mu pamięć i znowu jest w normalnym, zdrowym stanie.

KRONIKA.

Od Administracji.

Administracja „Kurjera Częstochowskiego“ uprasza Szanownych Prenumeratorów o łaskawe wpłacanie prenumeraty wprost do Administracji (Aleja 41 parter na prawo.)

Pobór 1900 i 1901.

Podług ostatnich wiadomości, poborowi urodzeni w latach 1900 i 1901 powołani zostaną do superrewizji w połowie września. Najpierw powołani będą poborowi z r. 1900, a dopiero po ukończeniu tego rocznika rozpocznie się pobór drugiego.

Przepustki do Poznańskiego zniesione.

Otrzymujemy zawiadomienie, że z dniem 18 sierpnia 1919 r. przepustki na wyjazd do Poznańskiego zostały zniesione.

Będzie cukier amerykański.

Z braku w kraju cukru, którego tegoroczna produkcja niewystarczy na potrzeby konsumcyjne ludności. Ministerstwo Aprowizacji obecnie prowadzi pertraktacje z firmami zagranicznemi w celu nabycia cukru amerykańskiego trzcinowego.

W razie dojścia do skutku zakupu transporty cukru amerykańskiego mogłyby dojść do Gdańska w ciągu dni 40 — 50. O nabycie cukru amerykańskiego zabiegają również miasta Lwów i Kraków w ilości 100 wagonów.

Przyjazd Ludwikowskiego do Częstochowy.

Sala teatru „Polonia“ drżeć będzie ze śmiechu w sobotę 23 i w niedzielę 24 bm. z powodu występów najlepszego humorysty Ludwikowskiego z jego wybitnym zespołem.

Bilety sprzedaje cukiernia p. F. Działachs.

Ze Związku Pracow. Drukarskich.

W niedzielę dn. 24 sierpnia o godz. 3 pp. w lokalu Rady Zw. Zawodowych ul. Kościuszki 62 odbędzie się półroczne zebranie Pracowników Drukarskich, na które kolegów zaprasza Zarząd.

Z kolei Wiedeńskiej.

Wszystkich kolegów przyjmujących udział w odbieraniu Niemcom kolei polskich w listopadzie 1918 r. uprasza się o nadsyłanie szczegółów swej działalności w tej sprawie pod adresem Fr. Melnicki, Warszawa, ul. Hoża 45 m. 10.

Wiadomości te potrzebne są do mającej wyjść broszury opisującej ten doniosły fakt działalności kolejarzy.

Ile podpisano pożyczki?

W Częstochowskim Oddziale Banku Handlowego w Warszawie w dniu 19 8 podpisało 5 proc. Obl. Skarbu Polskiego 5 osób miejscowych na sumę rb. 3 000, kr. —, mk. —.—; 5 osób zamiejscowych rb. 19900, mk. —.

Odezwa do mieszkańców miasta Częstochowy.

Wojna światowa pozostawiła w całym świecie straszne spustoszenia, największe zaś i najbardziej groźne jej skutki dotknęły dziatwę, wyniszczając młodone organizmy dla braku środków odżywczych. Rozwój fizyczny młodego pokolenia poważne budzi obawy.

Dziatwę Polską, przyszłość Narodu, ratować musimy od głodu i nędzy!

Ameryka zrozumiała i oceniała skutki klęski wojennej i wraz z Rządem Polskim przystąpiła do akcji ratunkowej. Ameryka przysyła artykuły żywnościowe, wydawane po cenach najniższych.

Pomimo to większa część dzieci nie jest w możności uiszczenia tej skromnej opłaty.

Komitet „Dnia Ubogiej Dziatwy“ woła do was, Rodacy, o pomoc!

Niech każdy obywatel Polski, bez względu na wyznanie i przekonania polityczne spełni swój obowiązek. Ratujmy przyszłość wspólnej Ojczyzny.

Nie dajmy się zawstydzić Ameryce, która swój szczytny obowiązek humanitarny spełniła.

Niech każdy w dniu tym da dowód przywiązania do kraju, niech da dowód, że ceni swój obowiązek obywatelski.

Chciejmy wszyscy pracować zgodnie, stanówmy jedno zespolone społeczeństwo!

Za Komitet „Dnia Ubogiej Dziatwy“.
Przewod. Z. Mońkowska.
Zast. przew. Inż. Młynarczewski.
Sekretarka E. Wajntraubówna
Przewodniczący Sekcji Redakcyjnej
Dr. W. Sachs.

Aprowizacja — w ręce kolejarzy.

Aprowizacja kolejarzy i ich rodzin przechodzi od 1-go września w ręce samych kolejarzy za pośrednictwem stowarzyszeń spółdzielczych, które powstało na wszystkich linjach kolejowych bez Poznańskiego 87, które zostały zorganizowane w związki okręgowe, te zaś ostatnie złączyły się w Związek centralny. Związki okręgowe muszą przed 1-szym września ukończyć swe prace przygotowawcze, aby z dniem 1 mogły rozpocząć pełną swą działalność. Z tą chwilą zostaną wydziały aprowizacyjne zwinięte.

Roczne kursy bibliotekarskie w Warszawie.

Proszono nas o zaznaczenie iż w Warszawie staraniem zarządu Zw. Bibl. Pol. w roku szkolnym 1919|20 odbędą się roczne kursy bibliotekarskie.

Wykłady na kursach trwać bądą od 1 paźdz. 1919 do 1 lipca 1920 i praktyka w bibliotekach warszawskich. Bliższe szczegóły o kursach udziela kancelarja kursów Warszawa, Koszykowa 26.

Zebranie.

(1.) W czwartek, dnia 21 bm. o g. 7 wiecz. odbędzie się w sali przy ul. Strażackiej nr. 11, zebranie pracowników szewskich m. Częstochowy, zwołane przez Komisję Fachową przy Związku Zawodowym Robotników Przemysłu Skórzanego.

Na porządku dziennym: kwestja podjęcia akcji ekonomicznej wśród szewców.

Rzadki gość, lecz miły.

P. Ludwikowskiego znają przeważnie z nadscenek stołecznych, lecz w Częstochowie, mimo rzadkie odwiedziny, ma swoich mnóstwo zwolenników, dowód, że przedsprzedaż biletów idzie raźnem tempem. Sala teatru „Polonja“ przepełnioną będzie po brzegi, to też radzimy pozostałe bilety nabyć jak najprędzej.

Ze szkół.

Proszono nas o zawiadomiemie, iż w 7-ej szkole przemysłowo-handlowej, Sióstr Zmartwychwstania Pańskiego (aleja 58) egzaminy wstępne odbędą się d. 4, 5 i 6 września lekcje zaś rozpoczną się 10 września.

Nasze szosy pozamiejskie.

Od osób przybywających do miasta, otrzymujemy szereg uwag na temat szos pozamiejskich, które od pewnego czasu pozostają w stanie bez opieki i nadzoru technicznego.

Podobno w niektórych miejscach na szosie, prowadzącej do Kamienicy Polskiej ostatnie opady deszczowe powytwarzały ogromne wyrwy i wyboje do tej pory nie wyrównane.

Pod tym względem mamy wiele do zarzucenia naszym władzom powiatowym że nie zwracają uwagi na tego rodzaju rzeczy, których wykonanie kosztowało bajeczne sumy.

Z teatru.

W ubiegły wtorek w teatrze „Polonja“ odbył się, organizowany przez p. Leopolda Brodzińskiego redaktora „Przeglądu teatralnego“, wieczór artystyczny który nie cieszył się powodzeniem, a znajdująca się na sali publiczność, nie doznała zadowolenia bo dało się odczuwać ziewanie.

Zebranie.

Dnia 24 bm. o godz. 3 po poł. w hali fabrycznej w Rakowie odbedzie się zebranie Polskiego Związku Zawodowego Robotników Przemysłu Żelaznego w Warszawie oddział w Częstochowie.

Zestrzelenie latawca niemieckiego.

Wczoraj około godz. 8 wieczorem ukazał się nad Sosnowcem aeroplan niemiecki, który zaczął ostrzeliwać stację dęblińską z karabinu maszynowego.

Strzały naszych karabinów zwykłych i maszynowych nie przyczyniły mu krzywdy. Dopiero gdy aeroplan zniżył lot nad Śląskiem powstańcy ugodzili go celnie i samolot szybko opadł na ziemię.

Polski przemysł i handel.

Tow. Akc. „Reklama Polska“. Przed rokiem niespełna powstało w Warszawie Polskie Biuro Reklamy Prasowej, założone przez grono dziennikarzy i mające na celu załatwienie wszelkich zleceń w zakresie reklam i ogłoszeń. Prowadzona umiejętnie sprężyście, ze znajomością zawodową. Biuro to wkroczyło na drogę niezwykiego, jak na nasze stosunki, rozwoju, co stwierdza, iż taka właśnie placówka była istotnie potrzebną, że w tej dziedzinie pracy brak było solidnej instytucji polskiej. Obecnie na mocy statutu zatwierdzonego przez Ministra Przemysłu i Handlu oraz Ministra Skarbu, Polskie Biuro Reklamy Prasowej przekształca się na T-wo Akc. pod firmą „Reklama Polska“ z miljonem marek kapitału zakładowego. Będzie to pierwsza w polsce poważna instytucja handlowa ogłoszeniowa, która już dziś na mocy umowy zawartej z wszechświatowo znaną Agencją Ogłoszeniową Havasa, reprezentowanna jest przez powyższą Agencję we wszystkich państwach zachodniej Europy. Założycielami Tow. Akc. „Reklama Polska“ są pp Leonard Bobiński, Henryk Barylski, Eustachy Korwin-Szymanowski, Ad. Szczepanik, Henryk Butkiewicz i Tadeusz Pudłowski.

Przejechanie.

W obecnej porze ciepła masy całe dzieci wałęsa się niepotrzebnie po ulicy i trotuarach; nic więc dziwnego, że często zdarzają się wypadki przejechania dzieci przez wozy.

Onegdaj około godz. 11 rano na ul Dojazd wóz wojskowy ciężki w okropny sposób przejechał 8-letnią dziewczynkę; koła wozu przejechały jej ciało w okolicy brzucha, powodując wyciśnięcie wnętrzności. Nieszczęśliwą ofiarę odwieziono do szpitala garnizonowego.

Ku przestrodze rodziców zwracamy uwagę, aby dzieci swoje nie wypuszczali samowładnie na ulicę.

Więcej ostrożności.

Kilka razy zdarzały się pożary od iskry parowozowej na terytorjum kolejowem w rzeczach lokowanych w bliskości toru lub rampy, jak np. słomy, siana itp. Niedawno bowiem tego rodzaju pożar strawił podobno aż 4 wagony słomy. Nie zważając na to w dalszym ciągu, jak nas informują, tego rodzaju łatwopalne materjały bez żadnego zabezpieczenia od pożaru wyładowane są w pobliżu manewrujących lokomotyw.

Ubrania stanieją.

Mr. Johnson, członek komisji amerykańskiej, w rozmowie z pewną delegacją wyraził się: „Wkrótce Polskę zaleją bawełną tak, że każdy otrzyma, ile zechce.

Wiadomości giełdowe.

Na giełdzie warszawskiej zanotowano wczoraj następujący kurs pieniędzy.

Ruble carskie pięćsetki 107.75—107.25 „dumskie“ duże 47.50. Korony 49.70—49 franki 300 50 —303, funty 101.25, 102 — dolary 23. — 23 50.

Życie kraju.

Sprawa rolna w lubelskiem.

Na podstawie sprawozdania Inspektora Pracy w Lublinie — Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej — stosunki rolne w Lubelszyźnie przedstawiają się, jak następuje:

Powiat Krasnostawski. Kwestja sporne poszczególnych wypadków załatwia się polubownie lub przez Komisję Rozjemczą. W ostatnich czasach wyczuwa się ferment, powstały na tle parcelacji niektórych majątków, a w szczególności majątku „Gordzienice“, gdzie służbie stawisła czynny opór przeciw parcelacji, na skutek czego interwenjował Komisarz Rządowy. Sprawa dotąd niezałatwiona; służba silnie niezadowolona z racji sprowadzenia robotników sezonowych przez właścicieli, a tem samem pozbawienia pracy robotników miejscowych. W ostatnim czasie stosunki się pogorszyły ze względu na dezorganizację Związku Zaw Robotn. Rolnych. W wielu wypadkach pracodawcy nie starają się unikać fermentów, lecz odmawiają wszelkich ustępstw na rzecz nawet słusznych żądań służby folwarcznej.

Powiat Chełmski. Służba niezorganizowana. Komisja Rozjemcza na ten powiat działalności nie rozwinęła. Sprawy sporne załatwiają się drogą polubowną przez Inspektorat. Niezadowolnie służby wyczuwa się z powodu ogólnego niedotrzymywania warunków ugody przez ziemian. Wynagrodzenie służby jest przestrzegane przez ziemian w normach dawnych t. zw. Poniatowskiego.

Powiat Pułaski. Sekretarjat Komisji Rozjemczej zlikwinowany. Akta znajdują się w Inspektoracie Pracy w Lublinie. Spory załatwia Inspektorat w Lublinie lub też przy pomocy bezpośrednich inspekcj. Poszczególne zażalenia liczne; ferment dość znaczny. Strajki zbiorowe nie są przewidywane. Wiele spraw bieżących w poszczególnych majątkach nie załatwionych.

Powiat Lubartowski Staraniem Inspektora Pracy, drogą inspekcji oraz staraniem Komisji Rozjemczej zaprowadzono w powiecie całkowity remont budynków mieszkalnych i gospodarczych ze sprawozdaniem do mieszkań podług, z zaprowadzenia klozetów i śmietników, oraz usunięciem nawozów z przed mieszkań robotniczych. Jest to jedyny powiat, który w tym czasie wprowadził wszelkie udogodnienia i ulepszenia w domach mieszkalnych dla służby folwarcznej.

Hołd Radomska dla Paderewskiego.

Niezapomnianemu i gorliwemu obrońcy całości Ojczyzny naszej, najzacniejszemu synowi Polski, co wraz z innymi bojownikami i orędownikami w czasach najcięższych sercem gorącem i rozumem umieli podnieść ducha w narodzie i godnie bronić praw naszych u obcych, dnia 10 sierpnia w Radomsku, na wielkiej uroczystości żołnierza polskiego, mieszkańcy, Polacy, miasta Radomska i liczne rzesze ludu wsi okolicznych oraz delegacje wszystkich instytucji ślą z serca płynące najgorętsze dzięki za owocną pracę oraz najgłębszy i najgorętszy hołd i cześć.

Komitet wykonawczy obchodu 6 sierpnia w Radomsku, T. ks. Stanisław Bilski, major Edmund Bieliński, Edmund Cebertowicz, Jadwiga Żurska.

Ostatnie wiadomości.

Sprawa przynależności Cieszyna.

LYON — Najwyższa Rada międzysojusznicza obradowała wraz z wybraną komisją nad kwestią przynależności Cieszyna.

Pogrom żydowski w Budapeszcie.

WIEDEŃ—„Mittags Zeitung“ donosi z Budapesztu, jakoby przyszło tam do wielkich pogromów żydowskich.

Ranni w Sosnowcu.

SOSNOWIEC—Przywieziono tu wielu rannych powstańców z Górnego Śląska, których ulokowano w miejscowych szpitałach.

Komunikacja kolejowa z Polską — przerwana.

SZOPIENICE—Wszelka komunikacja z Górnym Śląskiem w stronę Poznańskiego i Królestwa Polskiego od wczoraj przerwana.

Ruch kolejowy ustał zupełnie.

Rokowania niem.-polskie.

BERLIN—Dzisiaj odbyły się wspólne posiedzenia komisji polsko - niemieckich skarbowo-likwidacyjnej, ubezpieczeń społecznych i mniejszości narodowych. Na ostatniej omawiano szczegółowo kwestje wyjaśnienia i interpretacji kilku nie dość wyczerpująco sformułowanych ustępów traktatu, dotyczących prawa opcji. Roztrząsano również kwestję ochrony kulturalnej, równouprawnienią obywateli niemieckich na tych terytorjach pozostających.

Poruszone ze strony niemieckiej kwestje szczegółowe poddane zostaną bliższemu rozpatrzeniu przez delegację polską.

Różne wieści.

Świadectwo lekarskie przed ślubem.

Czeskie zgromadzenie narodowe, przedłożyło ministrowi sprawiedliwości projekt ustawy, zmieniający nieco postanowienia odnośnie do reformy prawa małżeńskiego. Między innemi orzeka się, że narzeczeni będą musieli przedstawić przed ślubem świadectwo specjalnie w tym celu ustanowionego lekarza, który musi potwierdzić, że wstępujący w związki małżeńskie nie są obciążeni nieuleczalnemi chorobami, szkodliwemi dla drugiego z małżonków i dla potomstwa.

Stronnictwa wśród cyganów w Czechach

Czeskie „Lidowe Nowiny" donoszą o krwawej rzezi, która miała miejsce w Wyszkowie. Przybyło tam mnóstwo rodzin cygańskich, które rozbiły osobne obozy, jako: Niemcy i Czesi. Między cyganami przyszło do sporów, a wkrótce do krwawej walki. Walczono rewolwerami, siekierami i kijami.

Około 10 osób zostało ciężko rannych i osoba zabita.

—o—

Z Deputacji żywnościowej.

Wydział aprowizacyjny niniejszym podaje do wiadomości, że poczynając od czwartku 21 sierpnia rc. będzie sprzedawany codziennie chleb pozakartkowy razowy po 1 mk. za funt z mąki wydawanej przez Wydział aprowizacyjny w następujących sklepach:

Kooperatywa „Jedność":
1) Ostatni Grosz, Krakowska 32.
2) Kościuszki 8
3) Stradomska 7.
4) Mała 8.
5) III Aleja 3.

Kooperatywa „Naprzód":
1) Kościuszki 37.
2) Krakowska 31.
3) Św. Barbary 15.

Kooperatywa „Zjednoczenie":
1) Senatorska 2.
2) Ogrodowa 27.

Kooperatywa „Strzecha Robotnicza":
1) I Aleja 1.

Kooperatywa „Samopomoc":
1) Spadek 8.

Kooperatywa „Lokatorów":
1) I Aleja 12.

Kooperatywa „Szyfus":
1) Stary Rynek.

Kooperatywa Urzędników państwowych.
1) III Aleja.

Wydział Aprowizacyjny.

OFIARY

Zamiast kwiatów na grób przedwcześnie zgasłej śp. Janki Bean urzędnicy i urzędniczki Magistratu składają mk. 74 na książki dla biednych uczenic szkół średnich do uznania Rady szkolnej.

— o —

Wydawca A. Gmachowski. Redaktor Ks. W. Kneblewski.

Odbito w Drukarni „Uciałowej"